

of the essence of further professional responsibilities, clarified already in the process of teaching in pedagogical educational institutions. The analysis of domestic and foreign scientific sources on the researched problem is carried out and the essence and structure of key concepts of research are specified: «responsibility», «professional responsibility», «formation of the responsible attitude to the future profession at students of pedagogical universities». Thus, the concept of «responsible attitude to the future profession of students of pedagogical universities» is considered as a stable personality of the future teacher, characterized by compliance with professional and pedagogical activities, willingness to make professional decisions, conscious determination of optimal means of achieving results and anticipation of possible consequences. complementarity of such qualities as: leadership, discipline, demanding, organization, sense of duty, professionalism, competence, independence, initiative, etc. In addition, the factors that determine the choice of a young person of a certain profession and educational institution for its acquisition are identified: the basic ideas about the essence of the chosen activity, its specifics; interest in the process and results of professional activity; reconciling the essence and results of the profession with life expectations; a certain level of psychological readiness to determine the future profession as a component of their lives; the probability of obtaining higher education for the chosen field of professional activity; manifestation of abilities to the chosen profession.

Key words: responsible attitude, future profession, students, institutions of higher education, professional responsibilities, pedagogical institution of higher education, formation of responsible attitude to future profession.

УДК 378.147:373.3.091.12.011.3

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.82.13>

Запорожченко Т. П.

ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Мета роботи – розкриття практичних засад формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами інноваційних технологій.

Методи дослідження. Для вирішення поставленої мети використовувалися теоретичні (порівняльний аналіз, синтез, узагальнення, моделювання) та емпіричні (спостереження, анкетування, експеримент, аналіз документації) методи.

Результати. На основі аналізу поглядів науковців та вивчення сучасних тенденцій розвитку вищої педагогічної освіти виявлено необхідність упровадження засобів інноваційних технологій у процес формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи. Обґрунтовано експериментальну модель формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи засобами інноваційних технологій. Зосереджено увагу на навчально-методичному забезпеченні процесу формування математичної компетентності, зокрема розглянуто комплекс мультимедійних презентацій із курсів “Математика” та “Методика навчання математичної освітньої галузі”, посібники “Методика навчання освітньої галузі “Математика” та “Основи роботи в середовищі Moodle”, електронні методичні комплекси, створені в середовищі Moodle.

Висновки. На основі наукових пошуків нами обґрунтовано експериментальну модель формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи засобами інноваційних технологій, виокремлено та обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів. Нами виділено такі педагогічні умови: інноваційний потенціал навчального закладу, інноваційне середовище, інноваційний потенціал педагога та студента. Нами виділено основні компоненти запропонованої моделі, а саме: ціннісно-цільовий (мета, завдання, нормативне забезпечення, концептуальні основи); змістово-діяльнісний (етапи підготовки майбутнього вчителя початкової школи, форми, методи, засоби); контрольньо-рефлексивний (критерії сформованості математичної компетентності, контроль, результат).

Ключові слова: практичні засади; компетентність; математична компетентність; інноваційні технології; засоби інноваційних технологій.

У контексті реформування вищої освіти важливого значення набуває впровадження компетентнісного підходу до організації навчання, виникає необхідність підготовки вчителя, здатного формувати в учнів ключові компетентності відповідно до нового Державного стандарту початкової загальної освіти та нових навчальних програм. Із огляду на зміни в освітній галузі “Математика” та необхідність упровадження дистанційних технологій навчання через сучасні вимоги, недостатню теоретичну й методичну розробленість засобів інноваційних технологій, необхідність формування математичної компетентності під час підготовки майбутніх учителів початкових класів засобами інноваційних технологій, відсутність у науці та практиці спеціально розробленої моделі й організаційно-педагогічних умов формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами інноваційних технологій доречним є вдосконалення процесу формування математичної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Важливим кроком на шляху реалізації компетентнісного підходу в контексті формування математичної компетентності є передусім залучення в освітній процес засобів інноваційних технологій.

Нині постає необхідність розроблення і впровадження в освітній процес моделі формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами інноваційних технологій.

Питання вдосконалення процесу підготовки майбутнього педагога завжди були актуальними. На сучасному етапі розвитку системи освіти проблема вдосконалення освітнього процесу також широко досліджується науковцями. Проблема професійної підготовки майбутнього вчителя з використанням інноваційних технологій навчання відображена в дослідженнях.

Значний інтерес простежується і до вивчення проблеми формування математичної компетентності майбутніх учителів початкових класів. У дослідженнях науковці розглядають питання розробки навчально-методичного комплексу з математики для всіх початкових класів (М. Богданович), розвитку пізнавально-діяльності учнів на уроках математики на основі реалізації політехнічного принципу (Я. Король), формування вміння учнів початкової школи розв'язувати текстові задачі (В. Мізюк), методики навчання арифметичного матеріалу учнів початкової школи з використанням мультимедійних технологій (М. Борисенко), створення педагогічної системи підготовки педагога, спрямованої на покращення ефективності процесу формування в учнів умінь розв'язувати задачі та на підвищення їх інтелектуального рівня (С. Скворцова), розвитку математичної культури вчителя початкових класів (Є. Лодатко), формування методико-математичної компетентності майбутніх учителів початкових класів (Н. Глузман).

З метою врахування світових тенденцій формування математичної компетентності засобами інноваційних технологій нами досліджено досвід зарубіжних науковців. Погляди на компетентнісний підхід в освіті і професійній підготовці педагога висвітлені в дослідженні Т. Хайленда. Питанням електронного навчання у вищій освіті присвячені праці Д. Престона. Електронні засоби навчання і викладання обґрунтовано в наукових розробках В. Джеймса, С. Беча, Ф. Хейнеса та Л. Сміза [6; 7]. Інноваційні технології, що використовуються під час підготовки майбутнього вчителя, охарактеризовано в дослідженні Б. Коліса, І. Ніколова, К. Марчева [1].

Зміст проаналізованих досліджень свідчить про те, що нині відбувається активне впровадження інноваційних технологій у професійну підготовку широкого кола фахівців. Однак слід відмітити необхідність експериментального розроблення та апробації моделі формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами інноваційних технологій.

Мета дослідження – розкриття практичних засад формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами інноваційних технологій.

Аналіз особливостей формування математичної компетентності майбутніх учителів початкових класів засобами інноваційних технологій здійснювався на основі комплексного, системного і взаємоузгодженого поєднання положень методологічних підходів (компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, аксіологічного тощо).

Під час наукового пошуку використано такий комплекс методів дослідження: *теоретичні* (порівняльний аналіз нормативно-правових документів у галузі освіти, психолого-педагогічної літератури, досвіду роботи науково-педагогічних працівників вищих навчальних закладів України та зарубіжжя (для визначення стану та перспектив досліджуваної проблеми); аналіз, синтез, індукція, дедукція, систематизація, класифікація (для систематизування теоретичних матеріалів із проблеми дослідження); *емпіричні* (спостереження, бесіда, вивчення результатів діяльності, аналіз та узагальнення досвіду вчителів та викладачів задля вивчення стану проблеми на практиці).

Процес формування компетентного фахівця – вчителя початкових класів є багатограним і базується на трьох циклах: гуманітарна та соціально-економічна підготовка, математична і природничо-наукова підготовка, професійна і практична підготовка.

Математична підготовка майбутніх учителів початкових класів – це процес формування математичної компетентності; її результатом є набуття студентами професійно зорієнтованих математичних знань, умінь і практичних навичок, які є базовою здатністю успішно вирішувати професійні завдання під час навчання математики молодших школярів. Така підготовка здійснюється під час опанування студентами навчальної дисципліни “Математика”, що забезпечує майбутніх учителів початкових класів знаннями, вміннями і навичками з арифметики, алгебри та геометрії, розвиває в них логічне мислення.

Виходячи з вищезазначеного, метою математичної підготовки майбутніх учителів початкових класів, що здійснюється під час вивчення дисципліни “Математика”, є формування в них математичної компетентності.

Аналіз теорії і практики формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи, вивчення особливостей професійної діяльності, результати аналізу навчальних планів і навчальних програм дозволили визначити практичні засади підготовки [3].

З огляду на соціальне замовлення (перехід на компетентнісну основу через імплементацію Закону України “Про вищу освіту” і Концепцію “Нова українська школа”) та визначену мету експериментальної діяльності окреслено основні завдання, що полягають у розробленні навчально-методичного забезпечення задля вдосконалення процесу формування математичної компетентності майбутніх учителів початкових класів.

Забезпечення практичної спрямованості процесу формування математичної компетентності передбачає реалізацію в освітньому процесі певних організаційно-педагогічних умов, які проходять через усі компоненти запропонованої моделі та є основою для формування математичної компетентності. Саме

забезпечення організаційно-педагогічних умов дозволяє виважено організувати процес теоретичної і практичної підготовки, забезпечити можливість досягнення поставленої мети [2].

Першою організаційно-педагогічною умовою ми вважаємо інноваційний потенціал навчального закладу та вбачаємо реалізацію зазначеної умови у створенні навчального посібника “Основи роботи у середовищі Moodle” [4]. Другою умовою успішного формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи ми вважаємо створення інноваційного середовища. Сутнісною умовою для створення інноваційного середовища, на нашу думку, є розроблення і впровадження електронних методичних комплексів. Відтак нами було розроблено та впроваджено в освітній процес електронні методичні комплекси “Математика” та “Методика навчання математичної освітньої галузі”. Третя умова – інноваційний потенціал педагога – забезпечується доцільно введеною дисципліною “Основи роботи у середовищі Moodle”, метою якої є надання навичок створення і налаштування електронних курсів та рекомендацій до їх використання в освітньому процесі [1]. З огляду на запити сучасності та під час удосконалення підготовки за освітньою програмою “Початкова освіта” зміст дисципліни був удосконалений, доповнений і розширений, що стало основою для навчальної дисципліни “Технології дистанційного навчання”.

Формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів відбувалось у межах навчальної дисципліни “Математика”. Однак із метою забезпечення ґрунтовності зазначеного процесу розвиток математичної компетентності було продовжено під час вивчення навчальних дисциплін “Методика навчання математичної освітньої галузі”, “Методика викладання фахових дисциплін початкової освіти у ЗВО”, “Основи роботи в середовищі Moodle”, “Технології дистанційного навчання”.

Передусім розвиток математичної компетентності відбувався під час опанування навчальної дисципліни “Методика навчання математичної освітньої галузі”.

Нами було вдосконалено комплекс інноваційних засобів формування та розвитку математичної компетентності, зокрема розроблено систему практичних завдань із курсу “Математика”, комплекс навчальних презентацій із курсів “Математика” та “Методика навчання математичної освітньої галузі”, видано навчально-методичний посібник із зазначеної дисципліни та розроблено електронні методичні комплекси “Математика” та “Методика навчання математичної освітньої галузі”, створені в середовищі Moodle.

Із метою оптимізації процесу формування математичної компетентності створено електронний методичний комплекс із курсу “Математика”. Зазначений комплекс дозволив систематизувати навчальний матеріал із курсу, представивши в електронному вигляді основний лекційний і практичний матеріал, мультимедійні презентації, а також додаткові матеріали, спрямовані на формування арифметичного, алгебраїчного, геометричного, логічного складників математичної компетентності та складника тотожних перетворень.

Необхідність добору навчального матеріалу на допомогу студентам під час їх підготовки до практичних занять зумовила створення навчально-методичного посібника “Методика навчання освітньої галузі “Математика” [5]. У навчально-методичному посібнику представлені такі елементи навчального процесу: навчальна програма й тематичний план курсу; плани практичних занять; календарне планування з математики для 1-4 класів; перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для початкової школи; критерії оцінювання і форми контролю; питання до екзамену; рекомендована література; основні поняття і терміни.

Навчально-методичний посібник “Методика навчання освітньої галузі “Математика” розроблений відповідно до вимог організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою. Посібник охоплює всі аспекти підготовки студентів у межах зазначеної дисципліни. Характерною особливістю посібника є поєднання теоретичного матеріалу та повного комплексу практичної роботи.

Із метою поглиблення знань студентів про особливості роботи в середовищі Moodle нами було створено навчальний посібник “Основи роботи в середовищі Moodle”. Навчальний посібник має чітку структуру, охоплює основні складники підготовки майбутнього вчителя початкової школи до роботи в середовищі Moodle. У посібнику представлені такі документи: навчальна програма й тематичний план; теоретичний матеріал із тем курсу; плани практичних занять; завдання для самостійної роботи; питання для самоконтролю; критерії оцінювання і форми контролю; перелік рекомендованої літератури; зразок електронного методичного комплексу, розробленого в середовищі Moodle; основні поняття і терміни з курсу.

Задля того, щоб систематизувати навчальну інформацію, створити можливості навчання і забезпечити інтерактивну взаємодію, було розроблено електронний методичний комплекс у середовищі Moodle, який упроваджується в освітній процес факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв. Для роботи в системі Moodle студенти реєструються, отримують персоніфікований доступ до неї та можуть ознайомлюватись із запропонованими матеріалами. Система тестів захищена додатковими паролями, що дозволяє забезпечити їхнє виконання студентами в чітко визначений час. Результати навчальних досягнень відображаються в електронному журналі, що дозволяє вчасно коригувати рівень оволодіння навчальним матеріалом.

Процес формування математичної компетентності охоплював теоретичну, практичну та особистісну підготовку майбутнього вчителя початкових класів. Основними формами теоретичної підготовки є мультимедійна лекція, дистанційна лекція, лекція-візуалізація, лекція-прес-конференція, вебінар, науково-практичні студентські конференції.

Особистісний розвиток майбутнього вчителя початкових класів здійснюється паралельно з теоретичною і практичною підготовкою та полягає у формуванні самоусвідомлення студента як майбутнього вчителя математики в початковій школі.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На основі наукових пошуків нами було виокремлено та обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів. Першою умовою виділено інноваційний потенціал навчального закладу, реалізація якого виявляється у створенні навчального посібника “Основи роботи в середовищі Moodle”. Другою умовою ми вважаємо створення інноваційного середовища. Сутнісною умовою для створення інноваційного середовища є розроблення і впровадження електронних методичних комплексів. Третя умова – інноваційний потенціал педагога і студента; значною мірою ця умова забезпечується доцільно введеною дисципліною “Основи роботи в середовищі Moodle”.

Нами виділено основні компоненти практичної підготовки майбутнього вчителя початкових класів, а саме: ціннісно-цільовий (мета, завдання, нормативне забезпечення, концептуальні основи); змістово-діяльнісний (етапи підготовки майбутнього вчителя початкової школи, форми, методи, засоби); контрольно-рефлексивний (критерії, показники та рівні сформованості математичної компетентності, контроль, результат). Нами проаналізовано навчально-методичне забезпечення процесу формування математичної компетентності.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів, пов’язаних із використанням засобів інноваційних технологій задля формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів. Подальшого розроблення потребують такі питання: розширення системи електронних ресурсів закладів вищої освіти, залучення широкого кола педагогічної громадськості (науковців і вчителів-практиків початкової ланки освіти) до роботи в умовах використання засобів інноваційних технологій.

Використана література:

1. Запорожченко Т. П. Формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами інноваційних технологій: дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2018. 220 с.
2. Стрілець С. І. Інновації у вищій педагогічній освіті: теорія і практика. Чернігів : Лозовий В.М., 2015. 544 с.
3. Стрілець С. І., Запорожченко Т. П. Формування математичної компетентності майбутнього вчителя початкових класів засобами інноваційних технологій : Монографія. Чернігів : Десна Поліграф, 2019. 204 с.
4. Стрілець С. І., Запорожченко Т. П. Основи роботи в середовищі Moodle : навч. посіб. Чернігів : Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, 2015. 68 с.
5. Стрілець С. І., Запорожченко Т. П. Методика навчання освітньої галузі «Математика» : навч.-метод. посіб.. Чернігів : Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, 2014. 188 с.
6. Bach S., Haynes Ph., Smith L. Online Learning and Teaching in Higher Education. Maidenhead : Open University Press, 2007. 218 p.
7. James W. The Digital Flood: Diffusion of Information Technology across the United States, Europe, and Asia. Oxford : EH.Net, 2012. 397 p.

References:

1. Strilets S. I. (2015). Innovatsiyi u vyshchiiy pedahohichniiy osviti: teopiya i praktyka [Innovation in higher teaching education: theory and practice]. Chernihiv, Ukraine: Lozovyy V.M. [in Ukrainian].
2. Strilets S. I., Zaporozhchenko T. P. (2014). Metodyka navchannya osvitynoyi haluzi «Matematyka» : navch.-metod. posib. [Methods of teaching the educational field "Mathematics"]. Chernihiv, Ukraine: T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" [in Ukrainian].
3. Strilets S. I., Zaporozhchenko T. P. (2015). Osnovy roboty v seredovyshchi Moodle : navch. posib. [Fundamentals of work in the environment Moodle]. Chernihiv, Ukraine: T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" [in Ukrainian].
4. Strilets S. I., Zaporozhchenko T. P. (2019). Formuvannya matematychnoyi kompetentnosti maybutn'oho vchytelya pochatkovykh klasiv zasobamy innovatsiynykh tekhnolohiy: monohrafiya [Formation the mathematical competence of future primary teachers by means of innovative technologies: monograph]. Chernihiv, Ukraine: Desna Polihraf [in Ukrainian].
5. Zaporozhchenko T. P. (2018). Formuvannya matematychnoyi kompetentnosti maybutn'oho vchytelya pochatkovykh klasiv zasobamy innovatsiynykh tekhnolohiy [Formation the mathematical competence of future primary teachers by means of innovative technologies]. Candidate's thesis. Chernihiv, Ukraine: T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" [in Ukrainian].
6. Bach S., Haynes Ph., Smith L. (2007). Online Learning and Teaching in Higher Education. Maidenhead : Open University Press.
7. James W. (2012). The Digital Flood: Diffusion of Information Technology across the United States, Europe, and Asia. Oxford : EH.Net.

Zaporozhchenko T. P. The practice of forming future primary teacher's mathematic competence by means of innovational technologies

Article's purpose is to reveal the practical principles of mathematical competence competence of the future teacher of beginner classes by means of innovative technologies.

Methodology. The theoretical (comparative analysis, synthesis, generalization, modeling) and empirical methods (observation, questioning, experiment, documentation analysis) were used to solve this goal.

Results. Implementation need of means of innovative technologies in the process of future elementary school teacher's mathematical competence formation is revealed on the basis of the analysis of scientists' views and current trends of the higher pedagogical education development. The experimental practical principles of formation future primary teacher's mathematical

competence by means of innovative technologies is substantiated. The focus is on teaching and methodological support for the process of forming mathematical competence, in particular: a complex of multimedia presentations from the courses "Mathematics" and "Methodology of teaching the educational branch "Mathematic". educational manual "Methodology of teaching the educational branch "Mathematic", a manual "Fundamentals of work in the environment of Moodle" and electronic methodological complexes, created in the environment of Moodle.

Conclusions. On the basis of scientific researches, we have identified and substantiated the organizational-pedagogical conditions of formation future primary teacher's mathematical competence. The condition are: the innovative potential of educational institution, the creation of an innovative environment, the innovative potential of a teacher and a student. The main components of the proposed practical principles are highlighted, namely: value-purpose (purpose, task, normative support, conceptual bases); content-activity (stages of preparation of the future teacher of elementary school, forms, methods, means); control-reflexive (criteria for the formation of mathematical competence, control, result).

Key words: practical principles; competence; mathematical competence; innovative technologies; means of innovative technology.

УДК 37.014:37.091.33.011.3-052:069.1

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.82.14>

Земан І. О.

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ “МУЗЕЙ – ШКОЛА” В РЕАЛІЯХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Статтю присвячено вивченню проблем взаємодії музею та школи як важливого методу навчання і виховання учнів, актуальним освітньо-музейним проектам і можливості їх реалізації в Україні. Останніми роками спостерігається підвищений інтерес до розуміння взаємодії шкіл і музеїв. Нині музей закликає суспільство діяти, як школа, висвітлюючи яскраве світло на потреби громад та очікування, що виникають під час взаємодії музеїв із освітніми закладами. Музей повинен стати важливим центром навчання для суспільства. Поширення цифрових технологій також вимагає стратегічних навичок, які слід розвивати в музеї, особливо для шкільної аудиторії. Розвиток нових технологій є необхідним інструментом для задоволення потреб віртуальних відвідувачів.

Музеї пропонують проекти, які показують, що наукова виставка може зробити навчання більш цікавим. Такі проекти, як співпраця музею і школи, змінили засоби навчання, за допомогою яких передається сучасне навчання. Музеї і школи, що працюють разом, спроможні створювати набагато ефективнішу методику навчання для учнів і, можливо, підтримувати підвищені показники успішності, а також виявляти та вирішувати складні ситуації. Як у школах, так і в музеях, освітні простори мають бути розроблені для співпраці та діалогу між ними, що відображає освіту і вивчення навчальної програми, одночасно підтримуючи освітні стандарти та роботу у класі. Програми для дітей шкільного віку завжди були одними з найцікавіших навчальних пропозицій музеїв, що допомагає збагатити навчання у різних галузях для учнів усіх рівнів і здібностей і буде корисним для суспільства загалом.

Проекти “школа – музей” пропонують багато можливостей і сприяють активній участі, взаємодії між вчителями та учнями. Ця система дає змогу розробляти інноваційні методи, які не просто надають відвідувачам уявлення, але й полегшують навчання. Співпраця такого типу може створити широкі можливості для розвитку нового покоління фахівців і зрозуміти потреби аудиторії. Така співпраця корисна для вирішення важливих питань освіти шляхом постійного обміну передовим досвідом як у музеї, так і за його межами.

Ключові слова: музей, школа, музейний проєкт, педагогічна взаємодія, освіта, вчитель, учень, аудиторія

XXI століття досить суттєво змінило стан освіти в Україні. Запровадження НУШ (Нової української школи) і зміни, які нині відбуваються через всесвітню пандемію COVID-19, привносять свої корективи у стан освіти. Навчання стало неможливим без інноваційних технологій, всесвітня мережа Інтернет стала одним із найбільших ресурсів черпання знань. Для випускників шкіл важливо навчитися логічно і креативно мислити. Дедалі частіше постає проблема у виборі нових методів і форм навчання, які б змогли дати високий показник у навчальній діяльності.

Питання співпраці школи та музею у навчально-виховному процесі відображено у працях багатьох українських науковців, зокрема Т. Белофастової, Л. Гайди, О. Караманова, Р. Маньковської, О. Міхно, Ю. Омельченка, Н. Філіпчука.

Про інтерес до теми взаємодії школи і музею свідчать і праці зарубіжних науковців А. Гіль, Е. Грачової, Е. Мастеніци, Р. Патера, Й. Скутника, Б. Столярова, Л. Шляхтина, М. Юхневича та інших.

Мета роботи – всебічна характеристика методологічних засад співпраці школи та музею із застосуванням нових її форм у сучасних реаліях шкільного життя.

Питання залучення музею до освітніх закладів є надзвичайно актуальним, особливо для шкільної аудиторії. Як стверджують учителі-практики, застосування нових методів роботи з дітьми під час взаємодії музей-школа дозволяє досягти значних успіхів у формуванні знань, умінь і навичок, а також у патріотичному та естетичному вихованні [2].